

aan het eind van de twintigste eeuw, namelijk iets minder dan zestig minuten. Naar de letter schiet van het oorspronkelijk model (zo goed als) niets meer over, naar de geest ervan is er geen haar verschil. Coveren heet dat in de popmuziek, en daar is het heel gewoon dat de covers soms beter is dan het origineel.

Het grote (?) woord is eruit: popmuziek. Jan & Sigrid is een tijd lang een heuse rockgroep geweest, met korte en krachtige optredens op toernee doorheen het ganse Vlaamse land en verder. *Het Stuk Stuk*, *Inondertussendoor*, *Naar Vulvania*, *In het moeras*, *Meneer, de zot en het kind*, *Titus Andonderonikustmijnklote*; iedereen in de zaal zong mee. En het was lachen geblazen, ineens bleek dat theater ook plezant kon zijn. Schijn bedriegt natuurlijk; van Laurel & Hardy en van Tom & Jerry weten we dat kolder eigenlijk een gewelddadige bedoening is, dat slapstick pijn doet, dat humor een vlijmscherp wapen is. Stilaan maar zeker werd duidelijk hoe deze populaire komedies ook meta-stukken waren die zonder spijt en sans rancune vakkundig komaf maakten met het Theater. Steracteurs werden gewipt (na de aids-trilogie viel ook met zielsverwanten als Josse De Pauw niet meer te spelen), schamele fooien van subsidies geweigerd (in '87 draaide de overheid de geldkraan dicht), institutionele bruggen opgeblazen (het veelbelovende theaterschooltje in de Beurschouwburg mislukte en de verstandhouding met de theatercritici verzuurde), het publiek werd op het podium gehaald en aldaar beschimpt en uitgekled (in *Meneer, de zot en het kind* fungeerde elke avond een andere vrijwilliger als pispaal), decors werden geminimaliseerd (niet alleen omwille van financiële beperkingen, maar al evenzeer vanuit een e(st)etische visie), teksten vermassacreerd (no respect typeert de houding van het gezelschap tegenover het klassieke repertoire), door middel van virtuoos spel het acteren opgeheven. Dat alles met de uitdagende glimlach op het gelaat, maar let wel: zonder enig leedvermaak. Jan & Sigrid, dat is tenslotte het levende bewijs van een waargemaakte utopie waarbij kunst en leven samenvallen. Jan & Sigrid, dat is een huishijverheid in de schouwburg, huis-, tuin- en keukenscènes op het toneel. Dat is niet om te lachen.

Een utopie vergt een strategie. Decorte als Warhol van de lage landen misschien? Het enfant terrible van de kleine

theaterwereld, maar desalniettemin een Bekende Vlaming, kind aan huis bij de tv – bij voorkeur in de stomste programma's, gegeerd interviewee in menig radio- en tv-blad, uiteindelijk zelfs politiekier. En maar zwanzen, overal en altijd de plezantste thuis. In tegenstelling tot Warhol die dankzij z'n enigmatisch zwijgen met evenveel gemak in het gezelschap van junkie én president kon vertoeven, zeverde deze Vlaamse hofnar zijn plaats naast vriend en vijand bijeen. Praatschuw of praatziek, hun leuze klonk identiek: neem nooit je masker af, laat nooit je ware gezicht zien. Maar Decortes masker vertoonde bij momenten barsten. De zelfgenoegzame wereldvreemdheid van de Theatermaker en het doortrapte cynisme van de Politicus joegen hem menig keer op stang. De romantische pit hield het van de onverschillige bolster, de integriteit van de pose. Resultaat: woede en vertwijfeling, over de stand van zaken in het theater, over de gang van zaken in de politiek.

Net nu niemand nog een serieus woord van deze paljas verwacht, doet *Bloetwollefduivel* in al zijn doortastende ernst vermoeden dat Decorte zijn strategie (momentaan?) herdacht heeft. Niet dat Jan & Sigrid iets helemaal anders brengt, niet dat ze ineens doen alsof ze acteren en dat het allemaal niets met hun leven te maken heeft. Integendeel, ze acteren gewoon, zoals ze dat al die jaren al doen; alleen al de verstilde sérieux van haar en de aangrijpende slotmonoloog van hem moeten dat nu toch ook duidelijk maken aan de hardleerse dommerikken die blijven volhouden dat de twee beste acteurs van Vlaanderen enkel maar wat zot doen. Integendeel, Jan & Sigrid gooit hun hele eigen bestaan voor de leeuwen, en pluggen terwijl nog in in de collectieve gruwel des tijds anno '94: geestelijke en politieke corruptie, persoonlijke en publieke waanzin, bloed, ziekte, oorlog en verderf.

De tijd voor *Macbeth* lijkt rijp, de tijd voor (louder) een party over: *Bloetwollefduivel* gaat diep, is 'diep, intense, grouce'. Jan/Macbeth loopt onophoudelijk te roepen, tegen de anderen, tegen zichzelf. Hij schreeuwt z'n ingewanden uit z'n lijf, perst z'n ziel uit z'n lijf. Sigrid/Lady Macbeth kan daar tegen, de kleine Lisa bij momenten misschien iets minder (alhoewel), vooral het publiek voelt zich ongemakkelijk. In die niet aflatende orkaan van decibels komt iets naar boven,

het is niet helemaal duidelijk wat, maar het ziet er alleszins niet goed uit. Het is een beetje om schrik van te krijgen (zoals bij de gewelddadige en oorverdovende oerkreet van een Henry Rollins-optreden). Jan boezemt in deze voorstelling zowiezo wat angst in. Net nu hij zijn zotskap, zijn masker aflegt, heeft hij er één op: een bloedstollende verschijning in kilt, aan zijn riem twee gigantische, vlijmscherpe slagersmessen, alleen zijn ogen en mond zijn zichtbaar. Dit is Leatherface, de uitzinnige slagersjongen-annex-kettingzaagmoordenaar uit de horror-klassieker *The Texas Chain Saw Massacre*. Dit is 'gore' en 'splatter', zonder bloed. Dit is Grand Guignol, zonder special effects.

En dan dat ene 'stille' moment: Jan & Sigrid af, door de kapotte boxen klinkt luidkeels *Lithium* van Nirvana, Lisa steekt een wierookstokje aan, in de buurt slingert zelfs een kruisbeeld rond, zij wacht ingetogen tot het nummer gedaan is. Nu dan valt het allemaal in z'n plooi: het is de schaduw van Kolonel Kurt die door *Bloetwollefduivel* waart! Kurt Cobain, rockgod, heroïne-junkie en zelfmoordenaar, schoorvoetend idool van de nineties-generatie, martelaar-tegen-wil-en-dank voor dit fin-de-millennium. De ene popgroep brengt een eerbetoon aan de andere en vraagt zich af hoe het nu verder moet. Want de Warhol-truuk van de eeuwige facade blijkt (niet meer) te lukken. Wanneer iemand als Filip De Winter de meeste voorkeurstemmen scoort, volstaan de schimpen van de mondaine, kameleontische bon-vivant niet meer, hoe spits ze ook mogen zijn.

Maar de gewelddadige dood van Kurt Cobain maakt meteen ook een einde aan die andere illusie, die van de artistieke, existentiële expressie, die van de autonome integriteit. Cobain, dat is Jim Morrisons zelfvernietigende, grensverleggende mystiek ('break on through to the other side') gecombineerd met Johnny Rottens al even vehement en tot mislukken gedoemd je m'en foutisme. Cobain, dat is een dubbele fuck you richting alles en iedereen, weliswaar vervat in de onvermijdelijke power-kick van de jaren '90. De gitaar vervangen door een andere fallus: de revolver. Op *Nevermind*, de millionseller-cd waarmee Nirvana in het Pantheon van de Rock werd gebombardeerd, komen handwapens op zijn minst in drie songs aan bod. Ondanks zijn openlijk afkeuren van vuurwapens bezat Co-